

Akustické vlastnosti hlásek

Konsonanty (C)

Vokály (V)

šumy (vzduch proudí nepravidelně)

tóny (vzduch proudí pravidelně)

obstruenty (T)   sonory (R)

[r | n]

neznělé

znělé

šum $\leq$ tón

šum

šum > tón

[p t s]

[b d z]

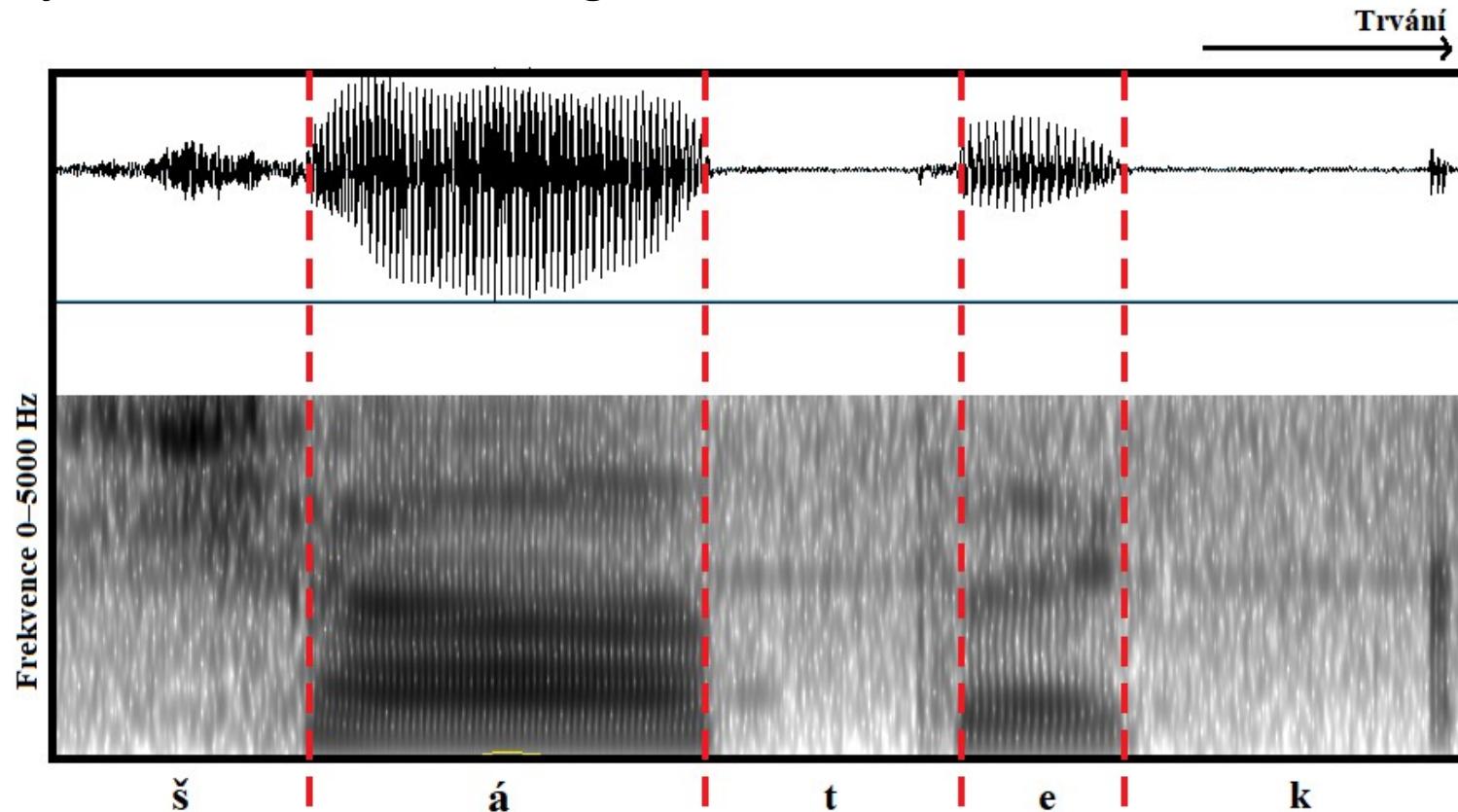
!!! + pauzy (přerušení proudění vzduchu)

Krčmová (2009):

https://is.muni.cz/elportal/estud/ff/ps09/fonetika/tisk_2009/ch06.html

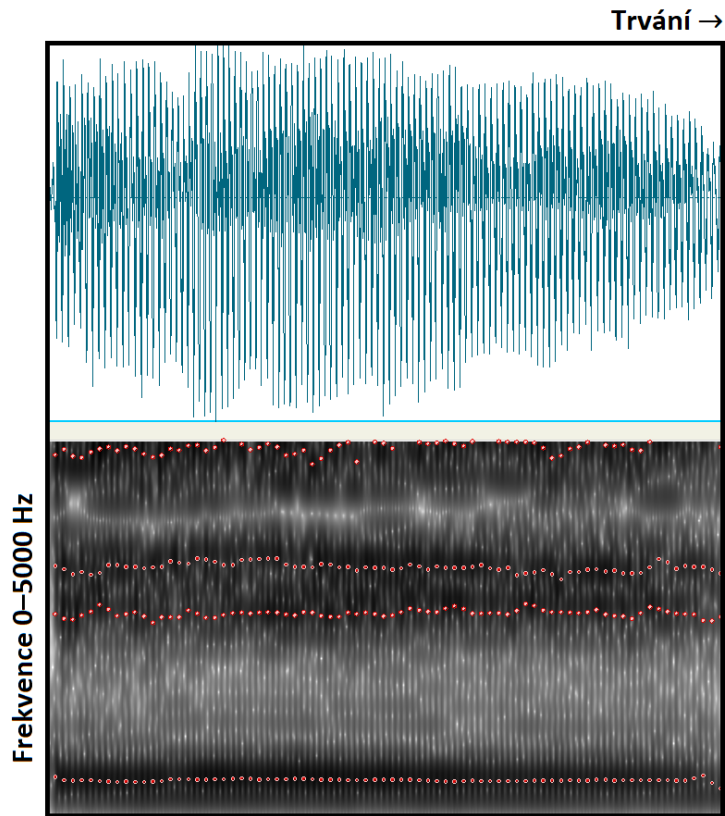
Jak pozorovat akustické vlastnosti hlásek?

Spektrogram je graf, který zobrazuje zvukový signál v určitém časovém úseku. Výška zvukového signálu se zobrazuje na svislé ose, čas na vodorovné ose a intenzita je znázorněna zbarvením daného bodu. Ke spektrogramu bývá připojen také **oscilogram**, který zobrazuje rozkmit zvukového signálu.

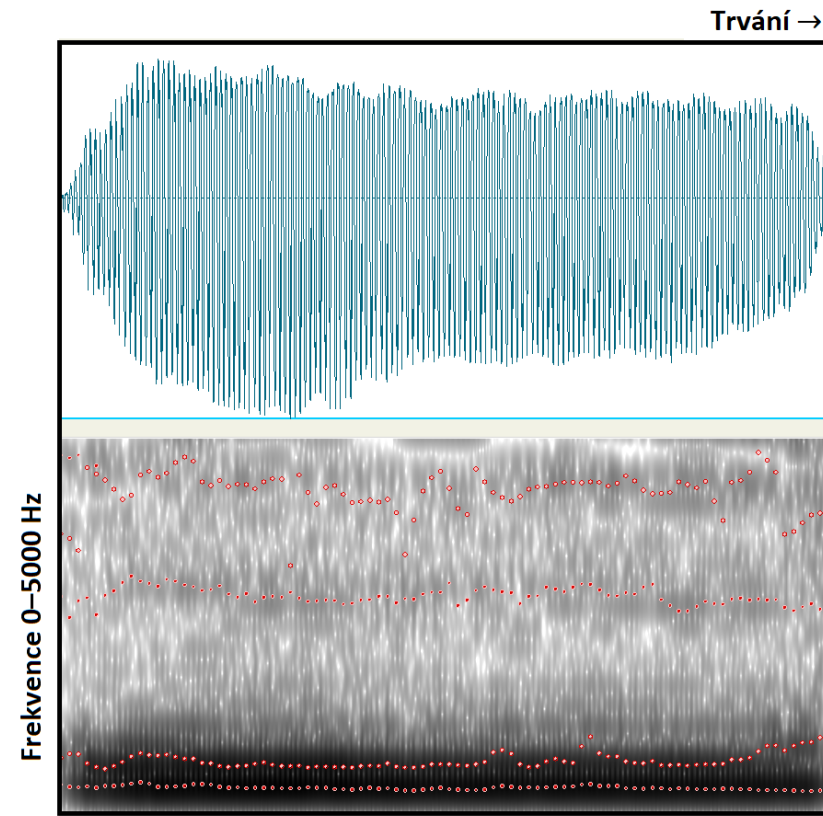

Vokály a jejich dominantní **tónová** složka

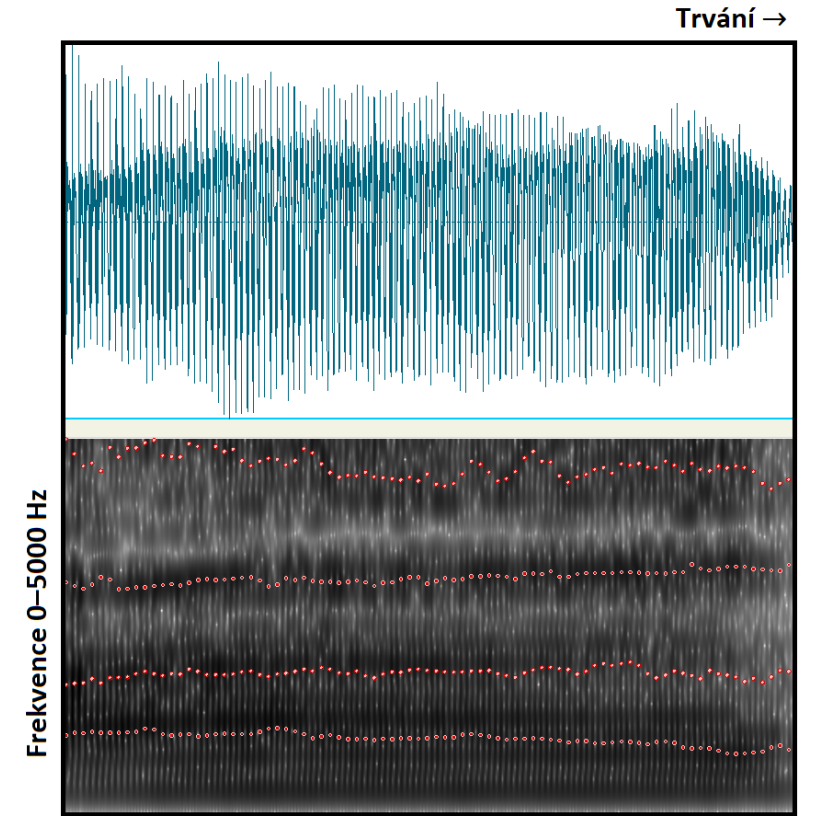
[i]

[u]

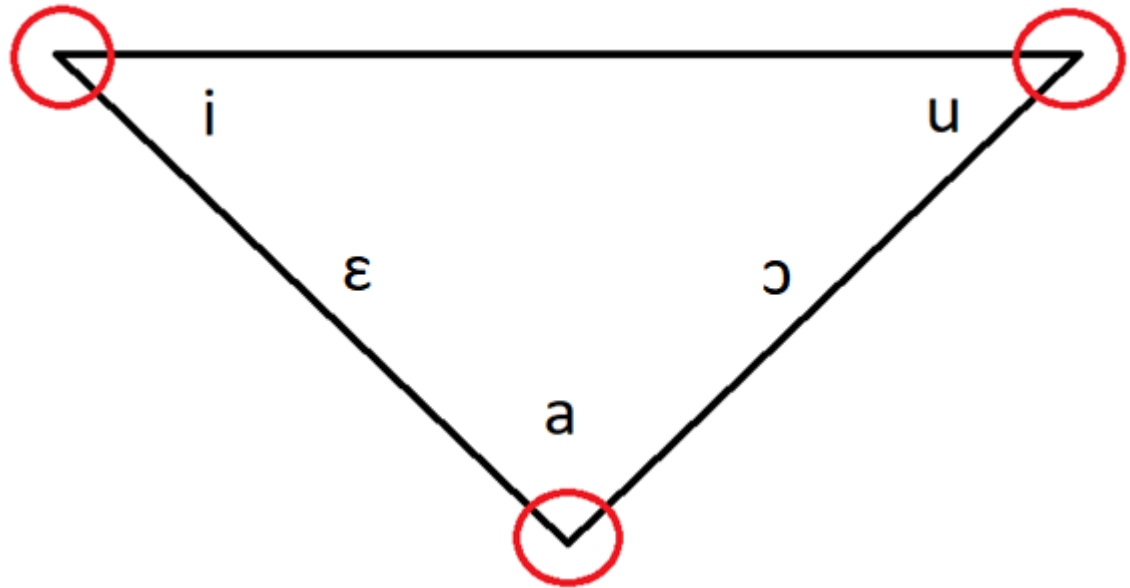

[a]

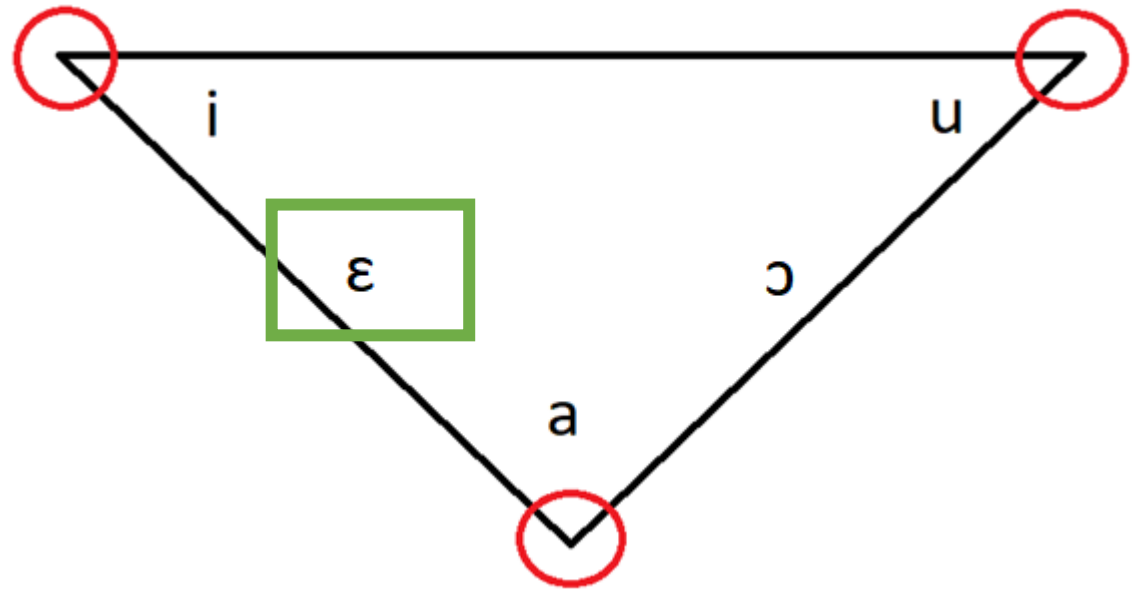
Tradiční zobrazení vokálního systému v češtině

vokální trojúhelník
- simuluje pohyb jazyka

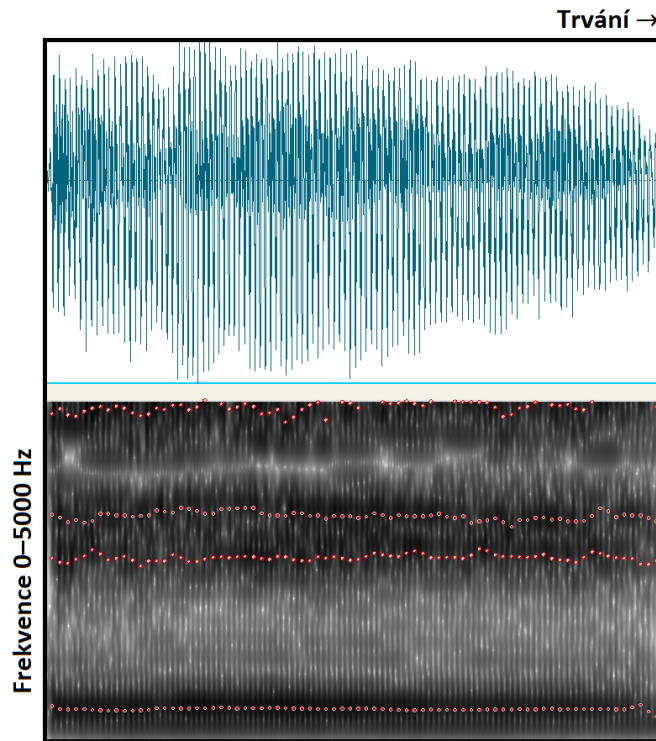
Tradiční zobrazení vokálního systému v češtině

vokální trojúhelník
- simuluje pohyb jazyka

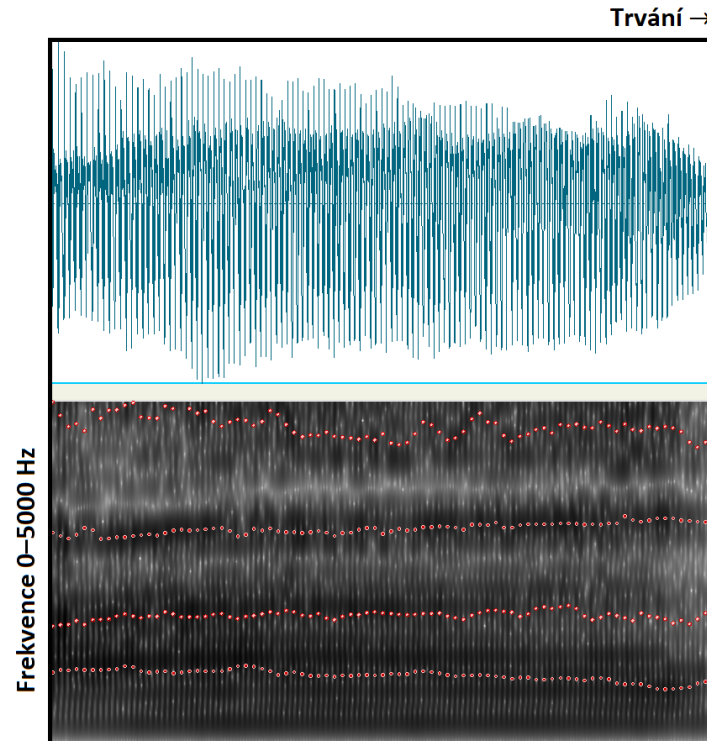

Vokály a jejich dominantní **tónová** složka

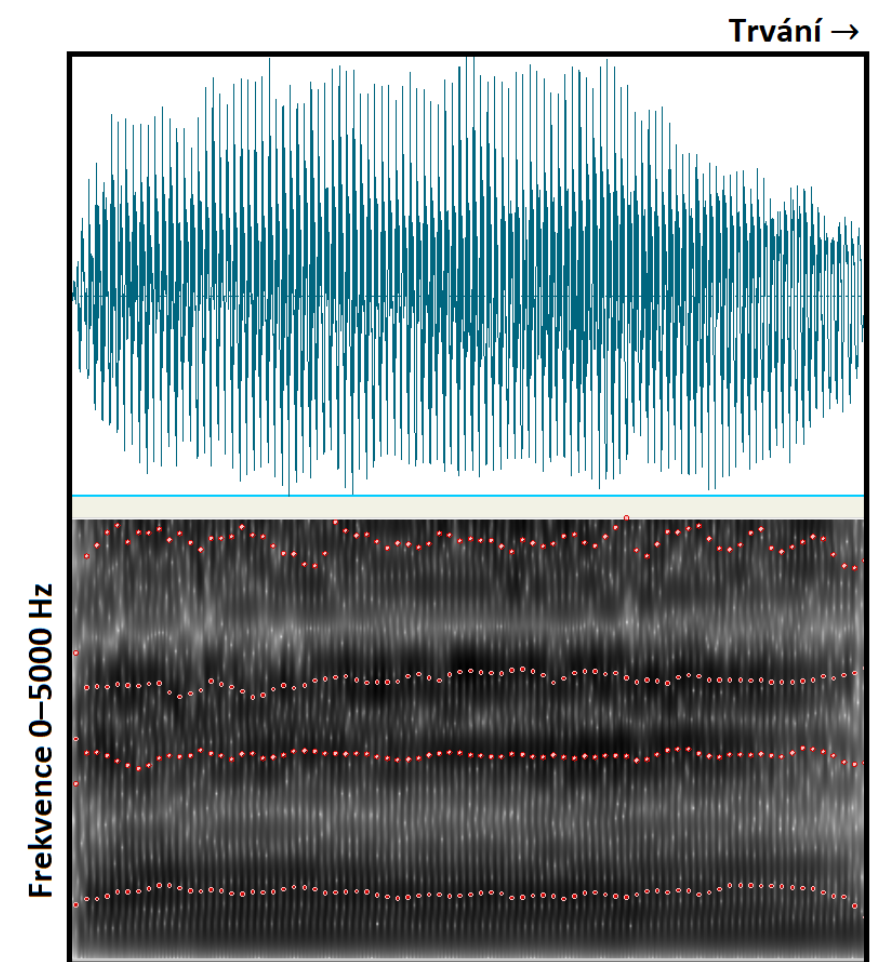
[i]

[a]

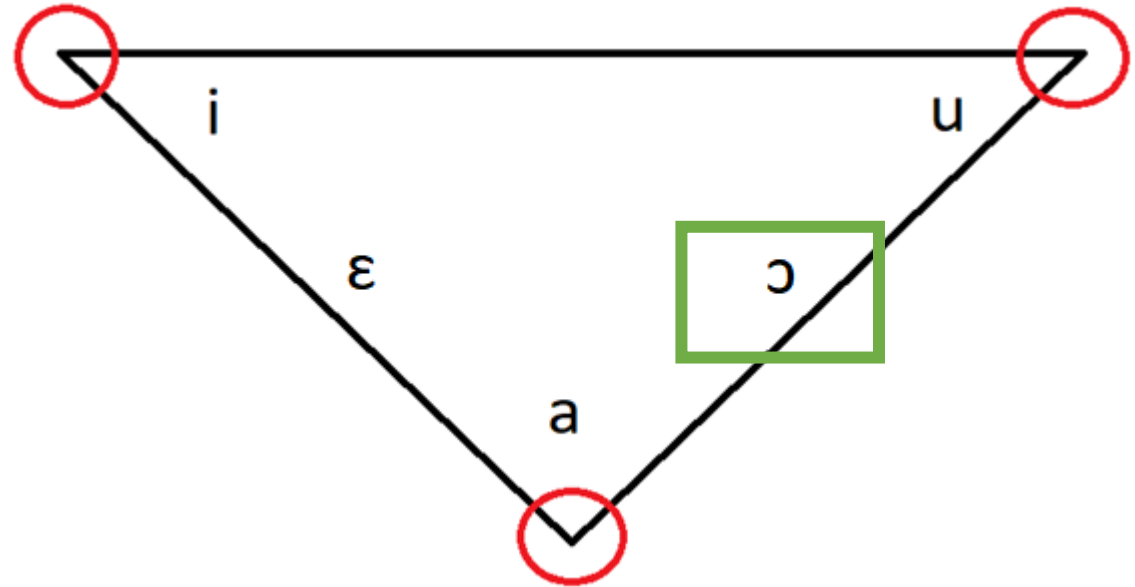

[ε]

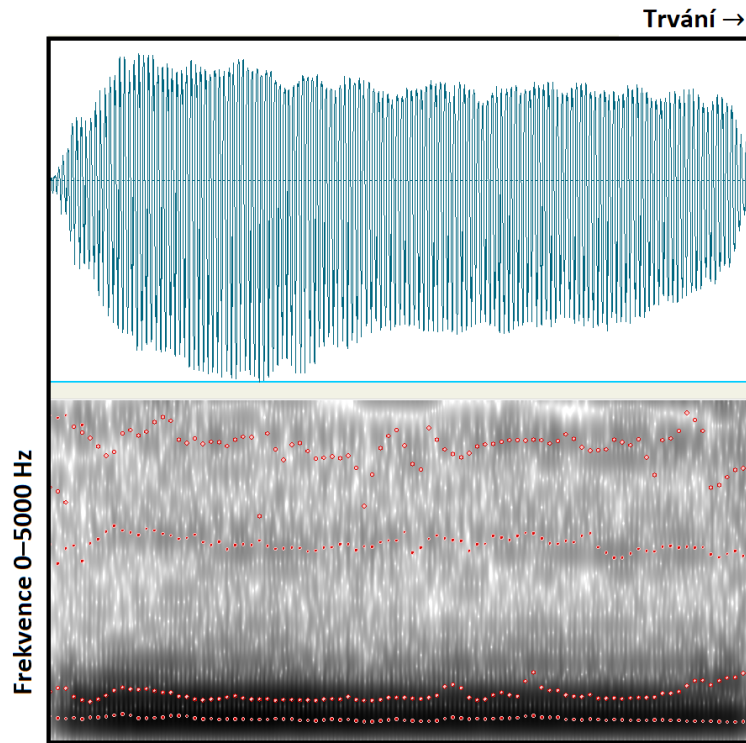
Tradiční zobrazení vokálního systému v češtině

vokální trojúhelník
- simuluje pohyb jazyka

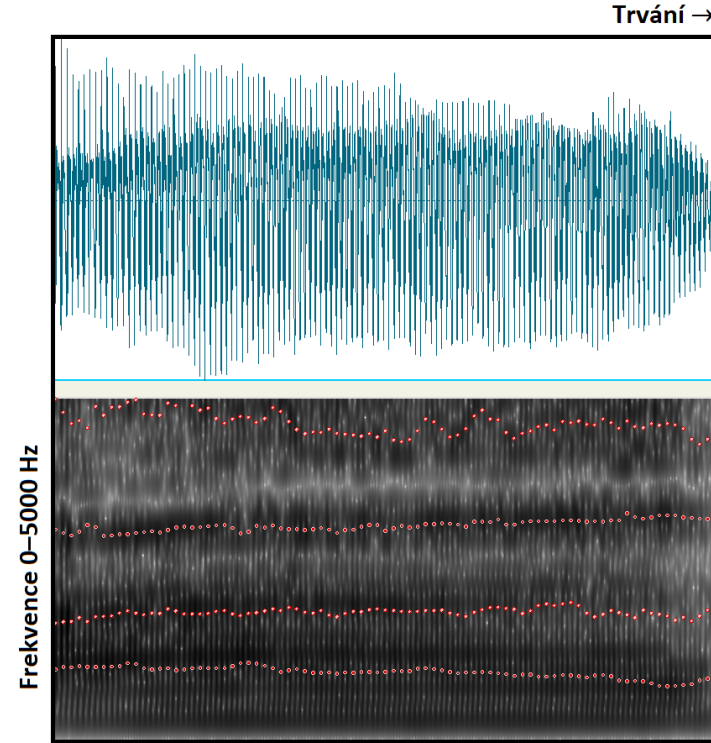

Vokály a jejich dominantní **tónová** složka

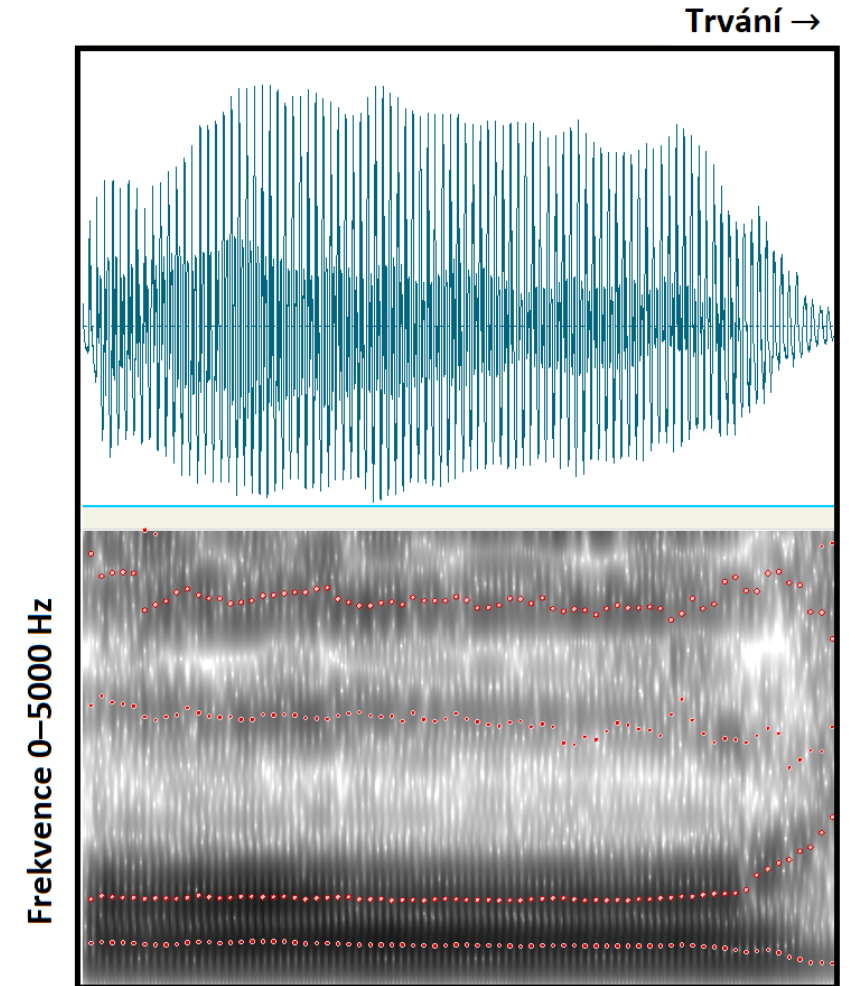
[u]

[a]

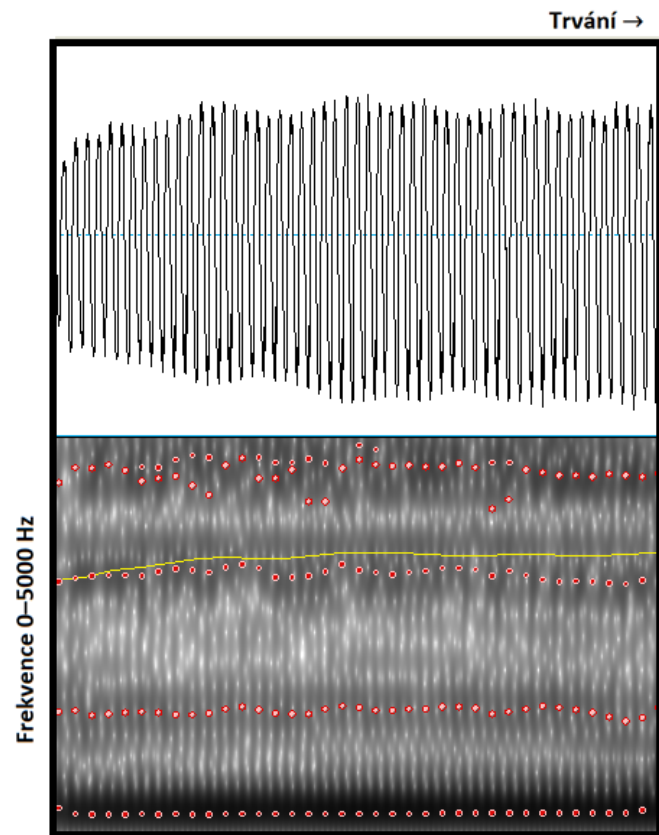
[ɔ]

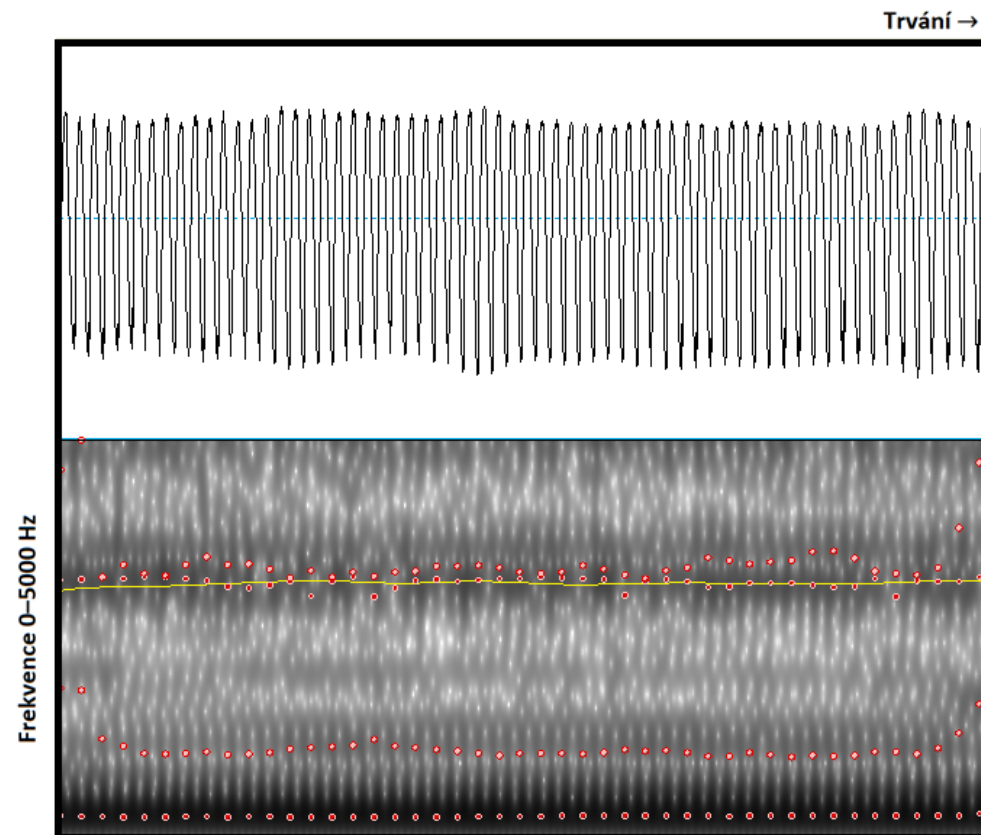

Sonory: konsonanty s dominantní **tónovou** složkou

[m]

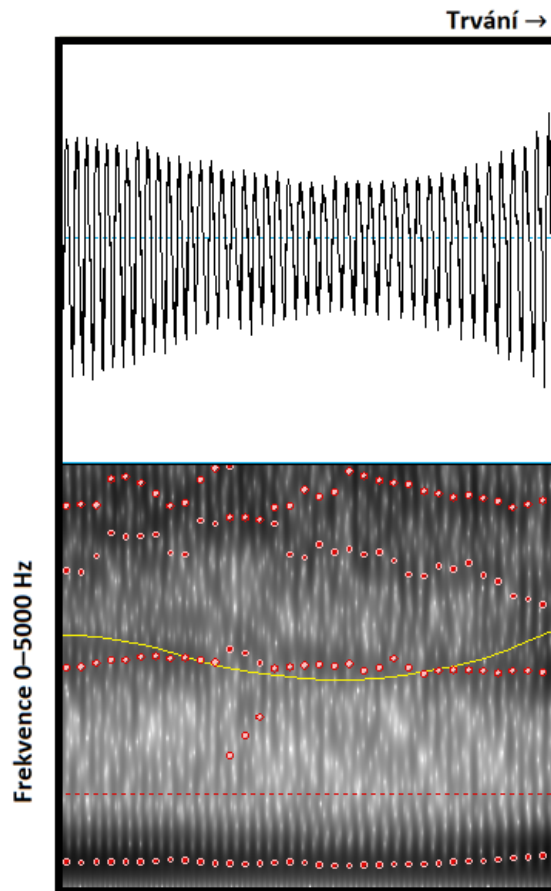

[n]

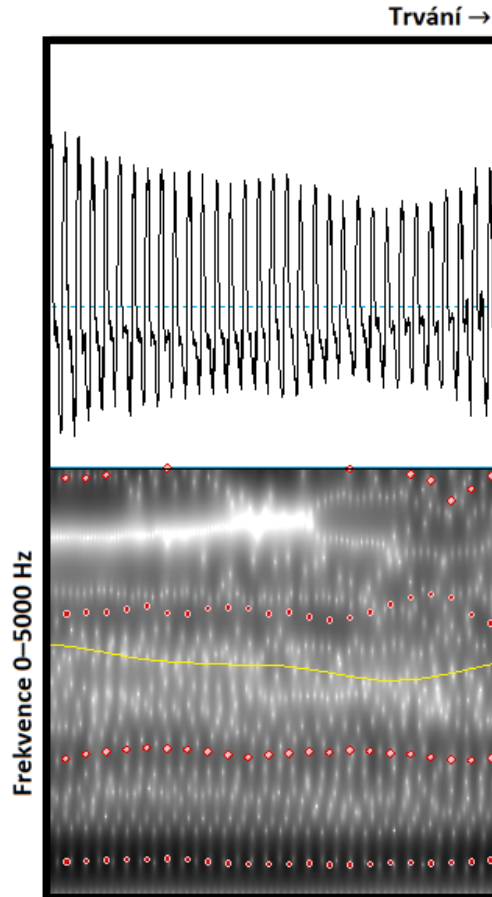

Sonory: konsonanty s dominantní **tónovou** složkou

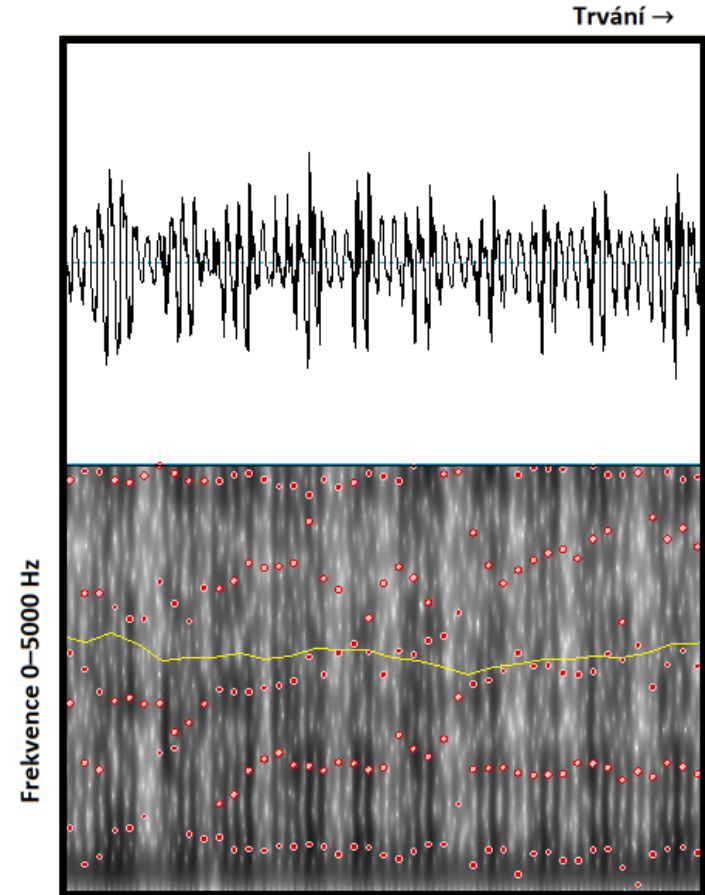
[j]

[l]

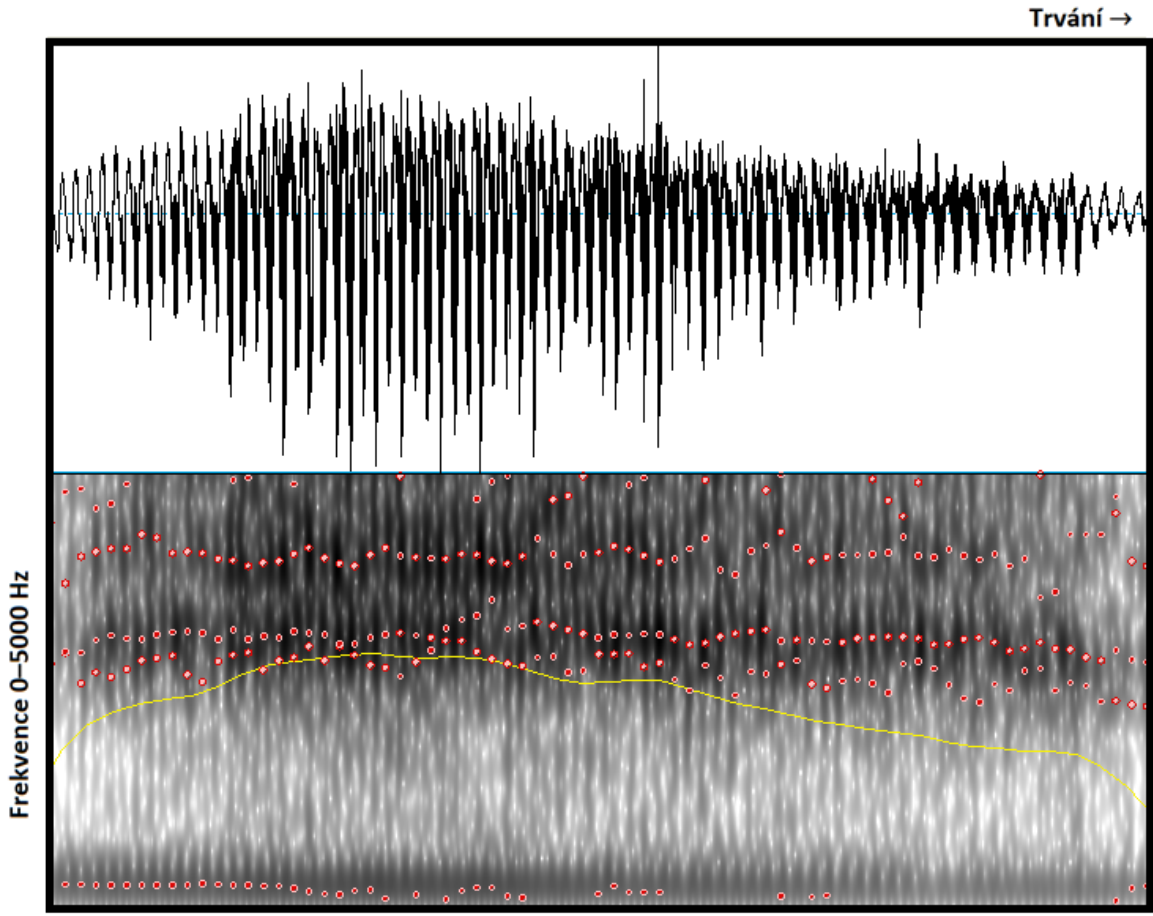

[r]

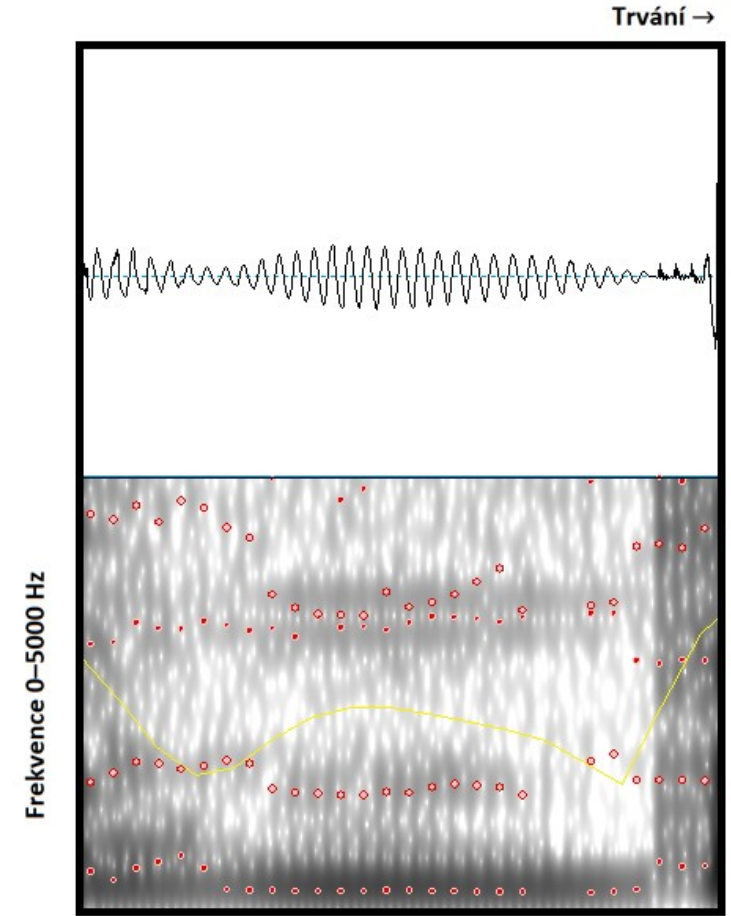

Znělé obstruenty a jejich dominantní **šumová** složka

[3]

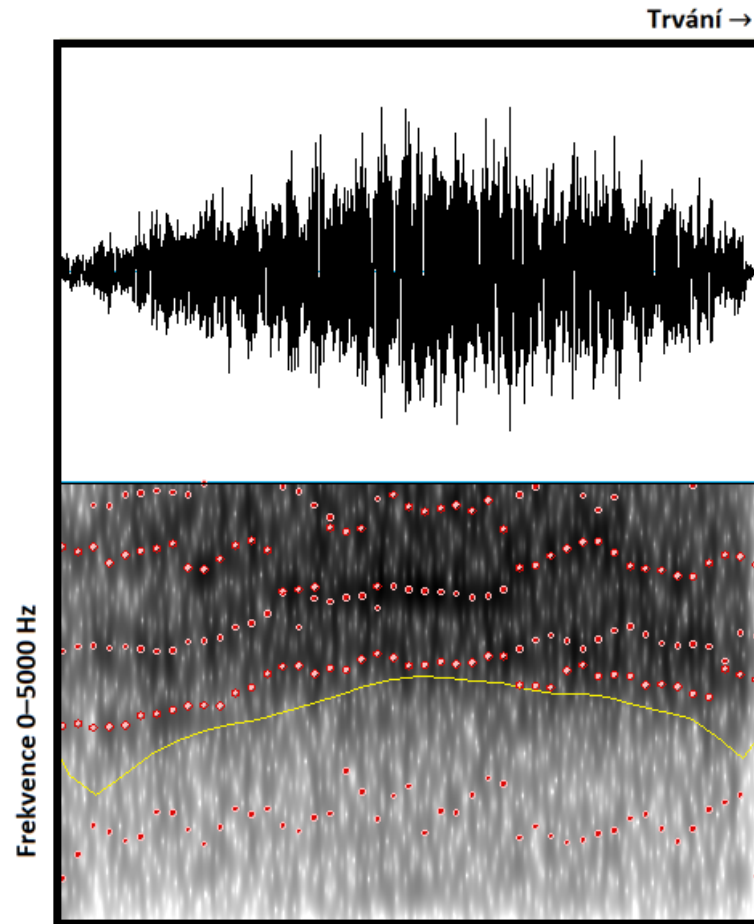

[b]

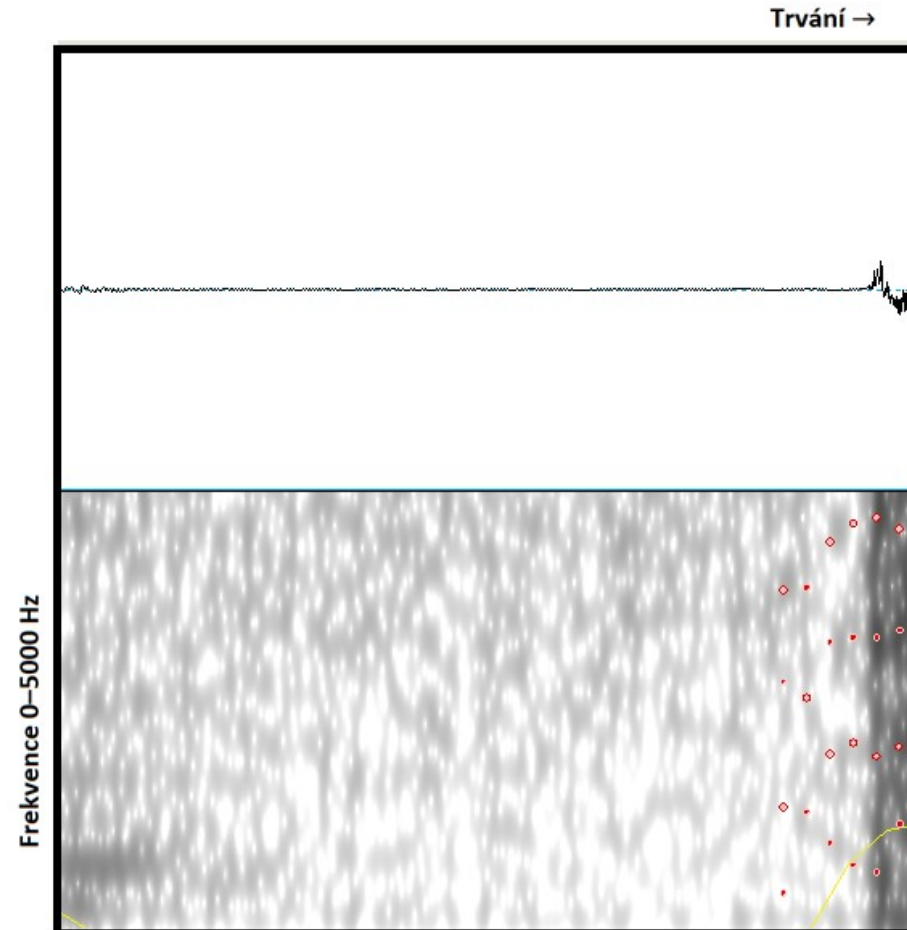

Neznělé obstruenty a jejich dominantní **šumová** složka

[ʃ]

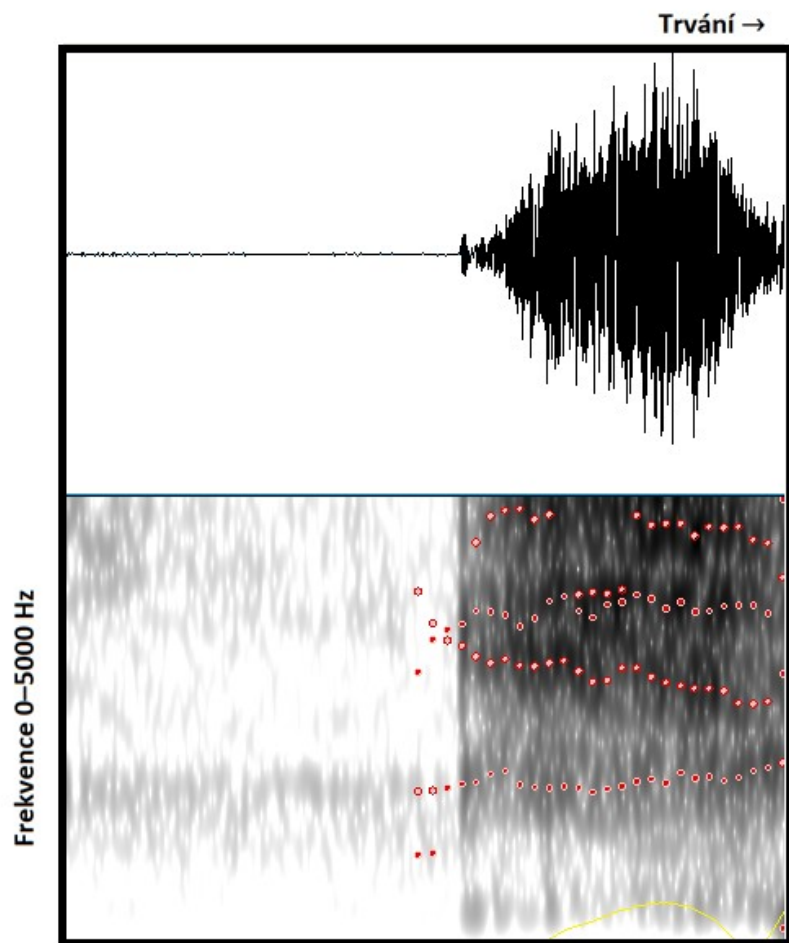

[p]

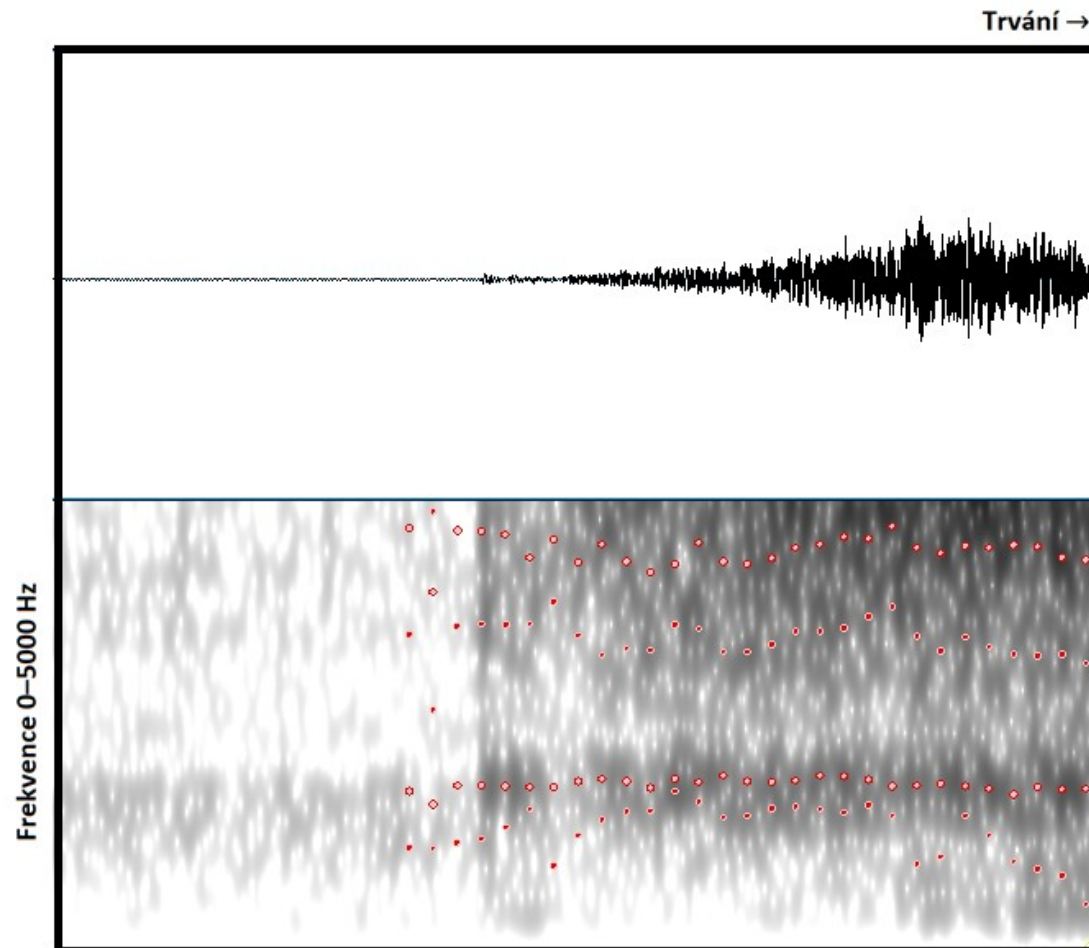

Afrikáty: splynutí dvou zvuků

[tʃ]

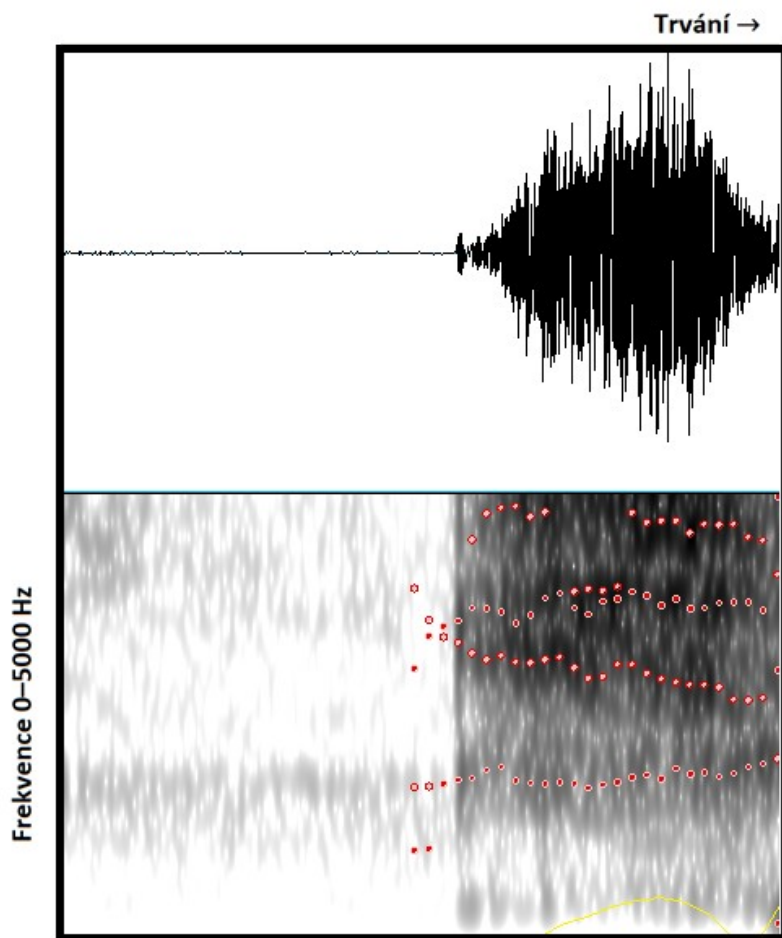

[ts]

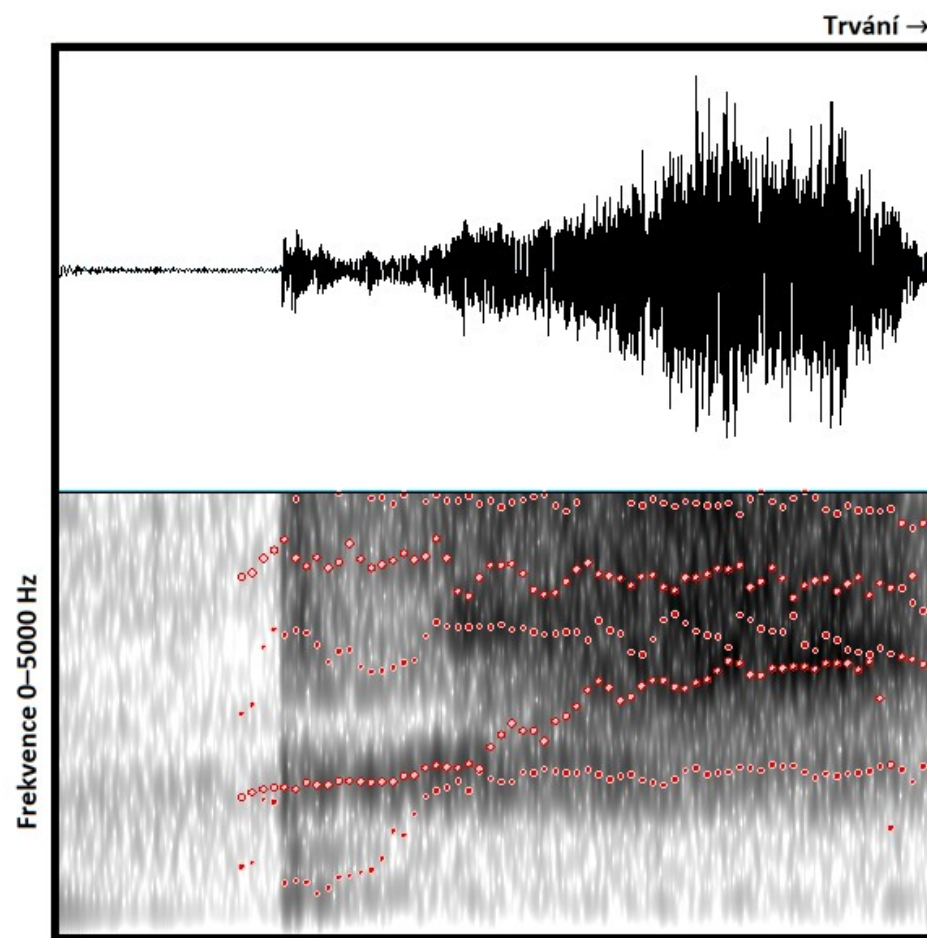

Afrikáta vs. dvě po sobě jdoucí hlásky

[tʃ]

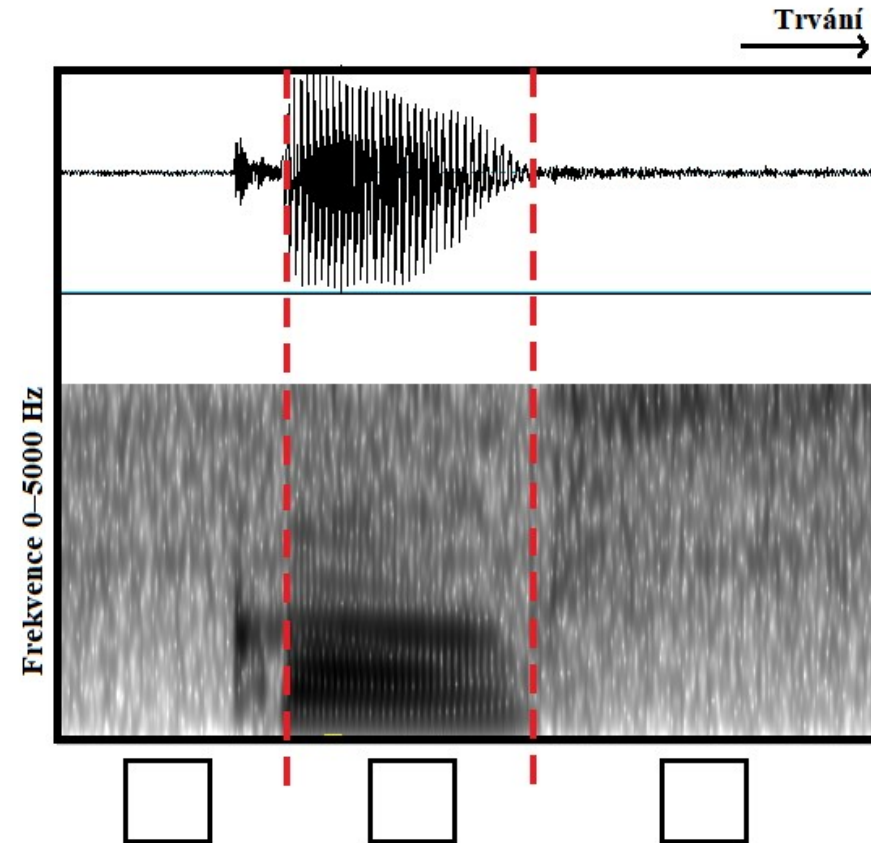
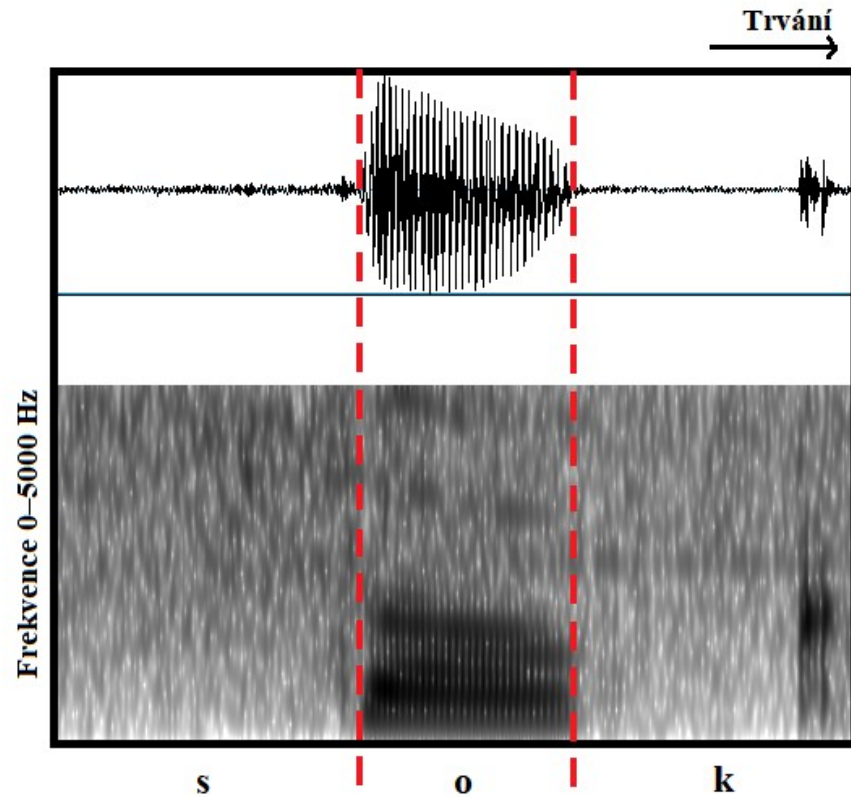
[tʃ]

Užitečné odkazy

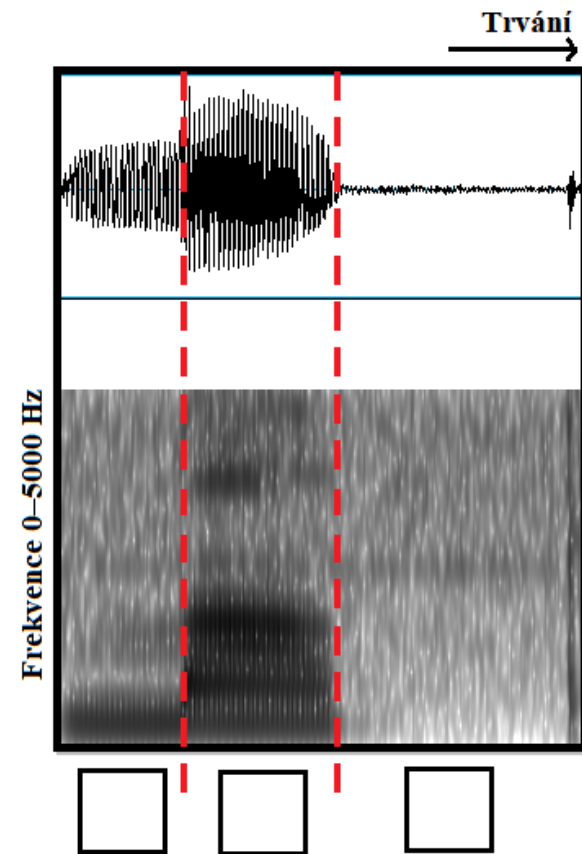
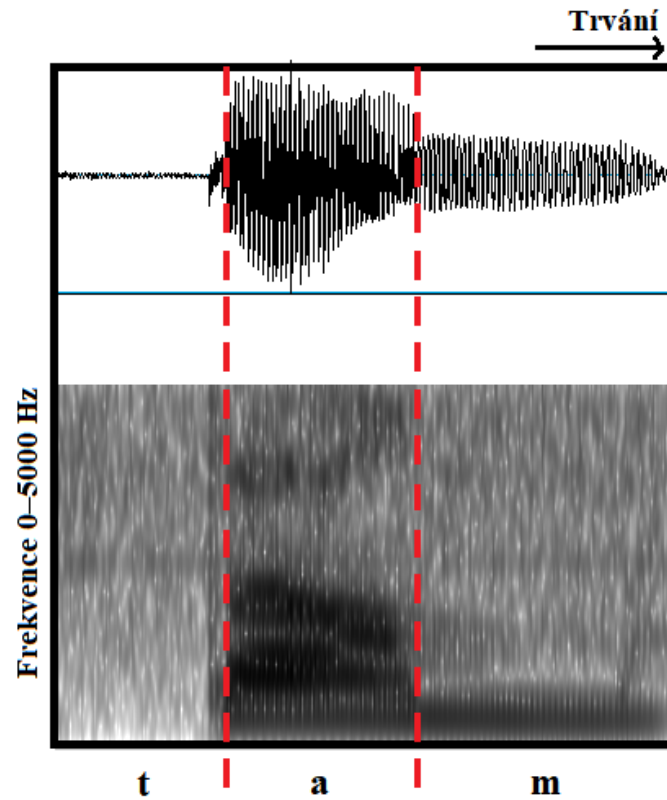
- www.praat.org
- www.seeingspeech.ac.uk
- https://is.muni.cz/elportal/estud/ff/ps09/fonetika/tisk_2009/index.html

Na základě prvního spektrogramu vyluštěte slovo ve druhém spektrogramu:

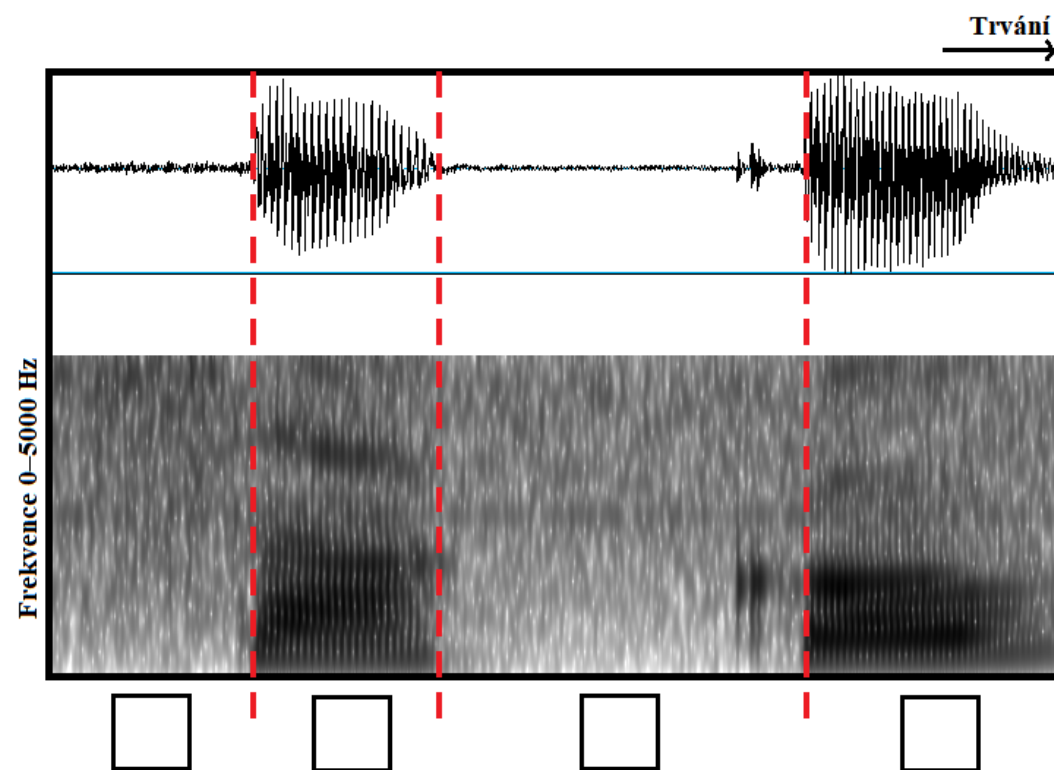
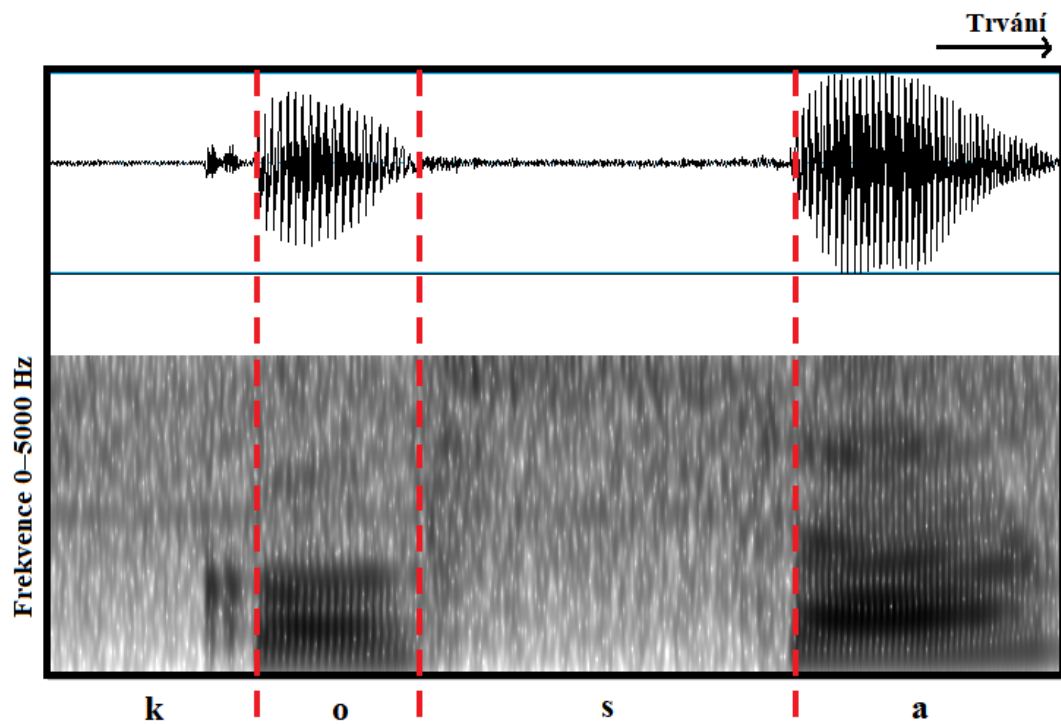

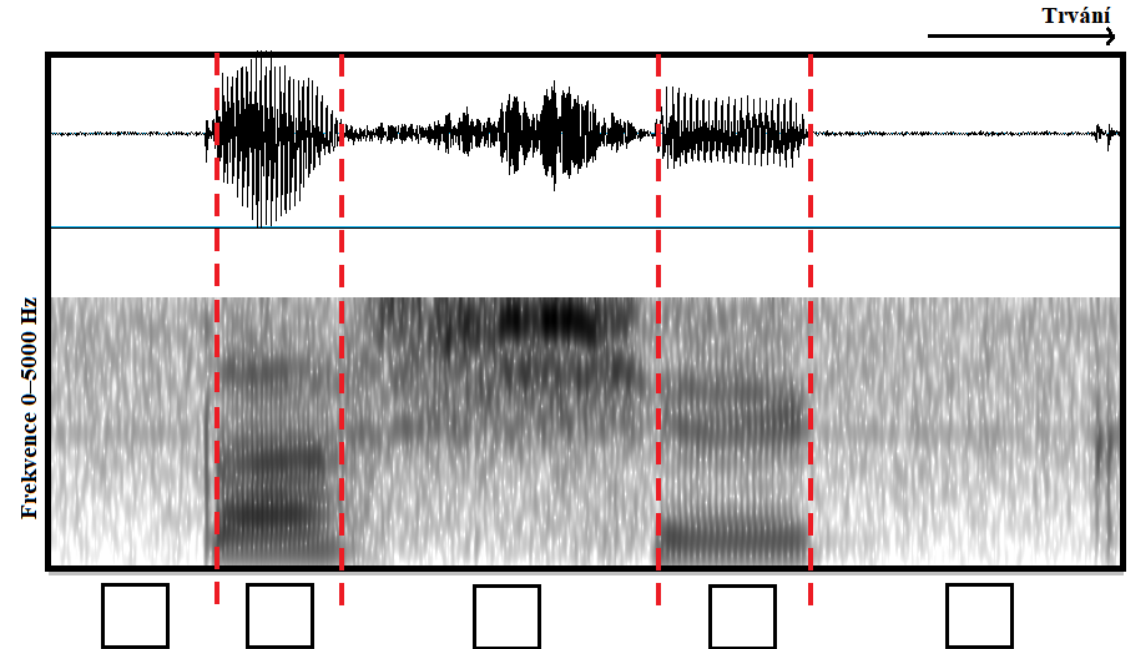
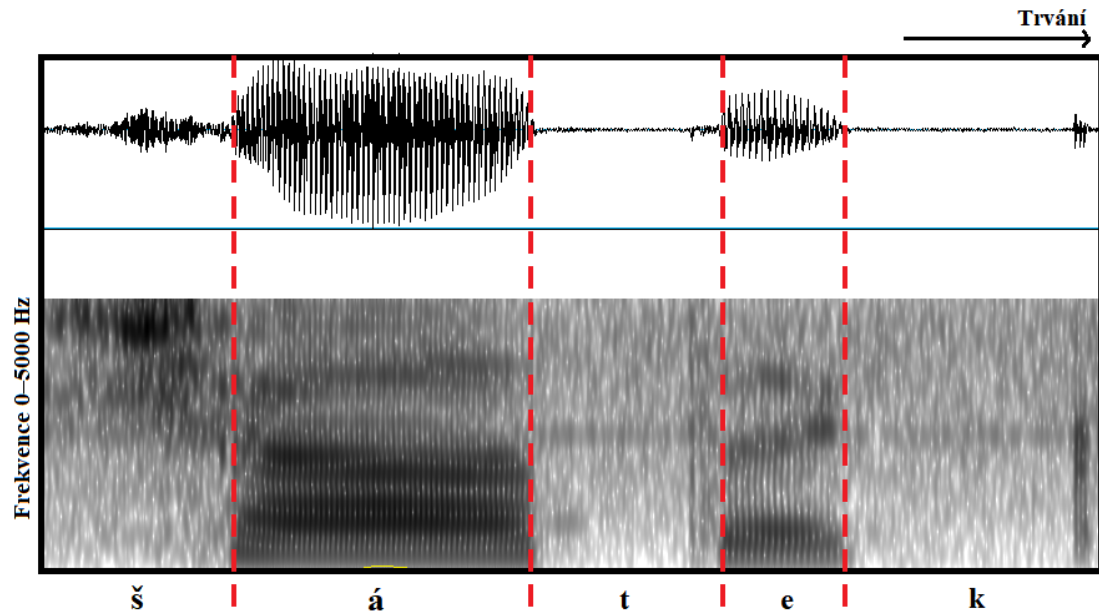
Na základě prvního spektrogramu vyluštěte slovo ve druhém spektrogramu:

Na základě prvního spektrogramu vyluštěte slovo ve druhém spektrogramu:

Na základě prvního spektrogramu vyluštěte slovo ve druhém spektrogramu:

Na základě prvního spektrogramu vyluštěte slovo ve druhém spektrogramu:

